7/12107

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

Sayı : B.02.0.005/031-219 27/02/2006

Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 15.02.2006 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00 02-18268 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Emin ŞİRİN tarafından tevcih edilen 7/12107 esas sayılı yazılı soru önergesi ile ilgili olarak, Bakanlığım bağlı ve ilişkili kuruluşlarından alınan cevabi yazılar ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Beşir ATALAY
Devlet Bakanı

EKLER :
1- Cevabi yazılar (7 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği : TBMM Başkanlığına
Bilgi : Başbakanlığa

Tel : 419 22 46-47-50
Faks : 419 22 43

7/12107

T.C.
BAŞBAKANLIK
Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.1.BYE.0.71-610-364

21/02/2006

Konu : Soru Önergesi

DEVLET BAKANLIĞINA
(Sayın Beşir ATALAY)

İlgi : Bakanlıklarının 17.02.2006 tarihli ve B.02.0.005/031/215 sayılı yazıları ve eki soru önergesi.

İstanbul Milletvekili Sayın Emin ŞİRİN tarafından tevcih edilen, 7/12107 sayılı yazılı soru önergesine Makamlarınca verilecek cevapta yararlanılabilecek hususlar aşağıda sunulmuştur.

Özgürce bilgiye ulaşmayı ve düşünceyi ifade etmeyi sağlayacak bir ortam, demokratik toplumların vazgeçilmez, olmazsa olmaz bir koşulu ve belirleyici bir ölçütüdür. İletişim teknolojisindeki gelişmeler, bu alana sınır aşan bir nitelik de kazandırmıştır.

Bu bağlamda, son yıllarda gittikçe artan bir hızla çağdaş dünyayla bütünleşmekte olan Türkiye, bu dünyanın iletişim alanındaki standartlarına ve yasal düzenlemelerine uyum sağlamak zorunluluğunu da hissetmiştir.

Basın özgürlüğü, kullananlara sorumluluk ve görev yükleyen bir özgürlüktür. Bu özgürlüğün kullanımının meşru sınırları, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'yle çerçevesi belirlenmiş olan ve tüm çağdaş demokrasilerde uygulanan sınırlardır. Böylece, özgürce ifade edilen düşüncelerin, kötü niyetle kullanılması halinde kişilere ve topluma zarar vermesi engellenebilmektedir. Ancak, burada dikkat edilmesi gereken nokta, söz konusu sınırların demokratik bir toplum için gerekli önlemler niteliğinde olup olmadığı hususudur. Yeni basın yasamızda ifade özgürlüğünün sınırları, işte bu ölçüte dayandırılmıştır.

Basın özgürlüğünü genişleten, medyada yoğunlaşma tartışmalarını dikkate alarak dağıtım tekelini kıran ve yine bu bağlamda medyada çok sesliliğin sağlanmasının önemli güvencelerinden birisi olan yerel basını koruyan 5187 Sayılı Yeni Basın Kanunu içeride ve dışarıda, genelde olumlu, ileri bir adım, sağduyulu bir düzenleme olarak nitelendirilmiştir.

Avrupa Konseyi medya uzmanlarının raporunda:

".... Bu metin, kaynağını Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nden alan yükümlülüklerin, - Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince de yorumlandığı gibi - yasaya yansıtılması açısından tamamen müsbet bir iradeyi ifade etmektedir ." denmektedir.

Anılan Kanunun hazırlanması ve yasalaşması sürecinde -Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki komisyon çalışmaları da dahil- katılımcı bir yöntem uygulanmış; özellikle

Atatürk Bul. 203 Kavaklıdere 06680 ANKARA Ayrıntılı bilgi için irtibat :
Telefon: (0 312) 455 90 22 Faks: (0 312) 468 49 61
e-posta: personel@byegm.gov.tr Elektronik ağ: www.byegm.gov.tr

7/12/07

T.C.
BAŞBAKANLIK
Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü

Sayı :

Konu :

basın mensuplarının ve basın meslek kuruluşlarının öneri ve eleştirileri dikkate alınmış, değerlendirilmiştir. Kamuoyumuz tarafından da genel olarak olumlu karşılanmış olan Basın Kanunu, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatları dikkate alınarak hazırlanmıştır. Bu nedenlerle Kanunun, hem Avrupa Konseyi hem de Komisyon tarafından ifade özgürlüğünün genişletilmesinde önemli bir adım olarak değerlendirilmesi doğaldır.

Basın Kanunumuz, diğer ülkelerin mevzuat ve uygulamalarını dikkate almış olmakla birlikte, orijinal düzenlemeleriyle de dışarıda takdir toplayan ve örnek gösterilen, Avrupa Birliği ölçeğinde en ileri, en özgürlükçü ve en dengeli Basın Kanunu'dur.

Ayrıca, hazırlanışında olduğu gibi uygulamada da basın kuruluşları ve basın meslek örgütleri ile irtibat halinde yürütülen çalışmalar sonucu, basın kanununda ifade özgürlüğünü garanti altına alacak gerekli düzenlemelerin mevzuata eklenmesi hususunda hassasiyet gösterilmeye devam edilmektedir.

Arz ederim.

Salih MELEK
Genel Müdür V.

Atatürk Bul. 203 Kavaklıdere 06680 ANKARA Ayrıntılı bilgi için irtibat :
Telefon: (0 312) 455 90 22 Faks: (0 312) 468 49 61
e-posta: personel@byegm.gov.tr Elektronik ağ: www.byegm.gov.tr

7/12107

T.C.
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU

Uluslararası İlişkiler Dairesi Başkanlığı

Sayı : A.01.1.RTÜ.0.01.07.2005/ 0002215

21 SUBAT 2006

Konu : Soru Önergesi

T.C.
DEVLET BAKANLIĞINA
(Sayın Beşir ATALAY)

İLGİ: 17.02.2006 tarih ve B.02.0.005/031-215 sayılı yazınız.

İlgi yazıda İstanbul Milletvekili Sayın Emin ŞİRİN tarafından 2005 İlerleme Raporunun "Bilgi Toplumu ve Medya" başlıklı 10ncu fasılda yer alan değerlendirmelere ilişkin verilen yazılı soru önergesindeki sorular incelenmiş olup, Üst Kurulumuz yetki alanı içinde yapılan değerlendirme ekte bilgilerinize arz edilmiştir.

Saygılarımla.

Dr. Zahid AKMAN
Radyo ve Televizyon
Üst Kurulu Başkanı

EKLER: 1. Değerlendirme yazısı
2. Avrupa Ülkeleri Tablosu

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Bilkent Plaza B-2 Blok 06530 Bilkent ANKARA
Tel : 0 (312) 266 20 13 Faks: 0 (312) 266 16 94 e-posta:uls@rtuk.org.tr
Elektronik Ağ: www.rtuk.org.tr

7/12107

T.C.
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU

Uluslararası İlişkiler Dairesi Başkanlığı

EK 1

SORU ÖNERGESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İstanbul Milletvekili Sayın Emin ŞİRİN tarafından Devlet Bakanı Sayın Prof Dr. Beşir ATALAY'a verilen soru önergesinde yer alan "Türkiye 2005 İlerleme Raporu"nun "Bilgi Toplumu ve Medya" başlıklı 10ncu faslındaki ifadelere ilişkin değerlendirme aşağıda bilgilerinize arz edilmiştir.

Bilindiği üzere Türk hukuk mevzuatının Avrupa Birliği müktesebatına uyum çalışmaları 35 ayrı fasıl altında yürütülmektedir. Her bir fasılda mevzuat uyumunu gerçekleştirmek ile sorumlu kamu kurum ve kuruluşları tanımlanmıştır. Buna göre "Bilgi Toplumu ve Medya" başlıklı 10ncu fasıl altında yer alan farklı mevzuatın uyumlaştırılmasından Telekomünikasyon Kurumu ve Radyo ve Televizyon Üst Kurulu sorumlu kuruluşlar olarak tespit edilmiştir.

Bu bağlamda, önergede yer alan ve Üst Kurulumuz yetki alanı içinde değerlendirilen üçüncü ifadeye ilişkin olarak, RTÜK üyelerinin tamamının 05.07.2005 tarih ve 5373/1 Kanun değişikliği ile Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilmesinin siyasi bağımlılık göstergesi olarak değerlendirilmesinin gerçeği yansıtmadığı düşünülmektedir. Kurul üyelerinin TBMM tarafından seçilmesi, seçilenlerin fiilen partilerle bağlılığı anlamında yorumlanamaz. Esasen 3984 sayılı Kanunun "Yasaklar ve denetim" başlıklı 9ncu maddesinde yer alan "... *Üst Kurul üyeleri siyasi partiye üye olamazlar*" hükmü, üyelerin siyasi bağımsızlığını teminat altına alan önemli bir hususdur.

Bunun yanı sıra, Avrupa ülkelerinin RTÜK benzeri yayıncılıktan sorumlu düzenleyici kurul üyelerinin seçim sistemleri araştırıldığında, ülke Parlamentolarının üye seçimi sürecine müdahil olduğu 17 Avrupa ülkesi tespit edilmiştir (EK 2). Bu ülkelerin bazılarında Parlamentolar sadece aday gösterirken, bazılarında sadece seçimi yapmakta ve bazılarında ise hem aday gösterip hem de üye seçimi yapmaktadır. Örnek olarak Arnavutluk, Bosna-Hersek Estonya, Macaristan, İtalya, Latviya, Makedonya, Slovakya'da düzenleyici kurul üyeleri ilgili ülkelerin Parlamentoları tarafından seçilmektedir. AB üyesi olan Almanya'da Düzenleyici Kurul Başkanı Meclis tarafından seçilirken, İtalya'da Cumhurbaşkanı Kurul Başkanını, Meclis ve Senato ise geri kalan 8 üyeyi seçmektedir. Benzer durum Polonya'da da gözlenmektedir. Dokuz üyeden oluşan Polonya Üst Kurulunun dört üyesi Meclis, iki üyesi Senato ve geri kalan üç üyesi de Cumhurbaşkanı tarafından seçilmektedir. Fransa'daki "Görsel-İşitsel Üst Kurul (CSA)'un dokuz üyesinin üçü Cumhurbaşkanı, üç üyesi Senato ve üç üyesi de Meclis tarafından seçilmektedir. Bulgaristan'da ise düzenleyici kurulun dokuz üyesinin beşi Meclis tarafından dört üye ise Cumhurbaşkanı tarafından seçilmektedir.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Bilkent Plaza B-2 Blok 06530 Bilkent ANKARA
Tel : 0 (312) 266 20 13 Faks: 0 (312) 266 16 94 e-posta:uls@rtuk.org.tr
Elektronik Ağ: www.rtuk.org.tr

7/12/07

T.C.
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU
Uluslararası İlişkiler Dairesi Başkanlığı

Yukarıda sayılan ve ekte tablo halinde sunulan örneklerden de görüleceği üzere RTÜK üyelerinin, birçok Avrupa Birliği üyesi ve üye olmayan ülkelerdeki gibi, Meclis tarafından seçilmesinin siyasi taraflılığın göstergesi olarak değerlendirilmemesi gerektiği açıktır.

Önergedeki dördüncü ifade de yer alan "iftira" hususu, görsel-işitsel alanı düzenleyen Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkındaki 3984 sayılı Kanun'un 4ncü maddesinin (ı) bendinde

*"Kişilerin manevi şahsiyetlerine eleştiri sınırları ötesinde saldırıda bulunulmaması ...."*şeklinde düzenlenmektedir.

Söz konusu hüküm kapsamında hazırlanan ve 17 Nisan 2003 tarih ve 25082 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Radyo ve Televizyon Yayınlarının Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmeliğin 5 (ı) bendinde de;

"Kişilerin manevi şahsiyetlerine eleştiri sınırları ötesinde saldırıda bulunulmamalı, küçük düşürücü, aşağılayıcı veya iftira niteliği taşıyan ifadelere yer verilmemelidir..." ifadesi yer almaktadır.

Buna göre, 3984 sayılı Kanunun ve ilgili yönetmeliğin yukarıda yazılı hükümlerinin ihlali halinde, ihlali gerçekleştiren radyo ve televizyon kuruluşlarına Kanunun 33ncü maddesi gereğince "uyarı, para cezası, program durdurma ve yayın lisans izni iptali" yaptırım silsilesi, ihlalin tekrarlanma sayısına bağlı olarak, uygulanmaktadır.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 24 Kasım 2005 tarihinde aldığı karar neticesinde görevlendirme yaptığı Medya ve Yeni İletişim Hizmetleri Yürütme Komitesi (CDMC), üye Devletlerin iftira ile ilgili yasalarının uyumlaştırılması ve ceza hukuku dışına çıkarılması amacıyla bir çalışma grubu oluşturmuş ve bu konuda çalışmaları başlatmıştır. Adı geçen çalışma grubuna Türkiye'yi temsilen Üst Kurulumuz uzmanları da katılmaktadır. Bu çalışma neticesinde hazırlanacak hukuki dökümanın Türk hukuk mevzuatına uyumlaştırılması için ilgili kamu kurum ve kuruluşları nezdinde gerekli girişimler yapılacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

Nuran YARDIMCI
Üst Kurul Uzmanı
Uluslararası İlişkiler Dairesi

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Bilkent Plaza B-2 Blok 06530 Bilkent ANKARA
Tel : 0 (312) 266 20 13 Faks: 0 (312) 266 16 94 e-posta:uls@rtuk.org.tr
Elektronik Ağ: www.rtuk.org.tr

7/12107

T.C.
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU
Uluslararası İlişkiler Dairesi Başkanlığı

EK 2

ÜLKE	ÜYE SAYISI	ADAY GÖSTEREN MERCİ	SEÇEN MERCİ
Arnavutluk	7	1 üyeyi Cumhurbaşkanı, 6 üyeyi Parlamento Daimi Komitesi	Parlamento
Bulgaristan	9	Sivil toplum örgütleri, ticaret birlikleri ve siyasi partiler	5 üye Parlamento, 4 üye Cumhurbaşkanı
Çek Cumhuriyetı	13	Parlamento	Başbakan
Estonya	9	Parlamento Kültürel İşler Komitesi	Parlamento
Fransa	9	3 üye Cumhurbaşkanı, 3 üye Senato Başkanı, 3 üye Parlamento Başkanı	Cumhurbaşkanı
Almanya	Üye Sayıları 15 Eyaletin her birinde farklıdır	-	Almanya'da Eyalet Parlamentoları üyelerin bir kısmının atamasını yapar. Örneğin Kuzey Ren Westfalia Eyaletinde 25 üyenin 7'sini Parlamento, 18'ini çeşitli sivil toplum örgütleri atar.
Yunanistan	7	Parlamentoda Temsil Edilen Siyasi Partiler	Parlamento Başkanının önerisi üzerine Parlamento Konseyi
Macaristan	5	Başkan Cumhurbaşkanı ve Başbakan tarafından, diğer üyeler Parlamento Grupları	Parlamento
İtalya	9	4 üye Cumhuriyet Senatosu, 4 üye Parlamento ve Başkan Başbakan tarafından	Cumhurbaşkanı
Letonya	9	Parlamento	Parlamento
Moldova	9	-	3 üye Parlamento, 3 üye Cumhurbaşkanı, 3 üye Hükümet

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Bilkent Plaza B-2 Blok 06530 Bilkent ANKARA
Tel : 0 (312) 266 20 13 Faks: 0 (312) 266 16 94 e-posta:uls@rtuk.org.tr
Elektronik Ağ: www.rtuk.org.tr

7/12107

T.C.
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU
Uluslararası İlişkiler Dairesi Başkanlığı

Polonya	9	-	4 üye Parlamento, 2 üye Senato, 3 üye Cumhurbaşkanı
Portekiz	11	-	Başkan Krallık Konseyi, 5 üye Parlamento, 3 üye gazeteciler, izleyiciler, medya sektörü işverenleri organizasyonu, 1 üye Hükümet, 1 üye kurum bünyesinden
Romanya	11	3 üye Senato, 3 üye Senato, 2 üye Cumhurbaşkanı, 3 üye Hükümet	Parlamento
Slovakya	9	Parlamento	Parlamento
Slovenya	7	Slovenya Üniversiteleri, Kültür Odaları, Sanayi ve Ticaret Odaları, Gazeteciler Birliği	Parlamento
Eski Yugoslavya Makedonya Cumhuriyeti	9	Parlamento	Parlamento

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Bilkent Plaza B-2 Blok 06530 Bilkent ANKARA
Tel : 0 (312) 266 20 13 Faks: 0 (312) 266 16 94 e-posta:uls@rtuk.org.tr
Elektronik Ağ: www.rtuk.org.tr